

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет

Студентський дайджест:

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 2

Рівне, 2020

Головний редактор:

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Виконавчий редактор:

Корчакова Наталія Вікторівна – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної колегії:

Немеш Олена Миколаївна – доктор психологічних наук, доцент, професор, в.о. ректора Рівненського державного гуманітарного університету.

Павелків Віталій Романович – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету Рівненського державного гуманітарного університету.

Безлюдна Валентина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Юрчук Олексій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Т.І. Поніманської Рівненського державного гуманітарного університету.

СТУДЕНТСЬКИЙ ДАЙДЖЕСТ: збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти. Випуск 2. Рівне: РДГУ, 2020. 140 с.

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

*Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ
(протокол №11 від 26 листопада 2020 р.)*

УДК 159.222.1:316.46-057.875

**ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЇ ДО ЛІДЕРСТВА
У СТУДЕНСЬКОЇ МОЛОДІ****Костінська М., здобувач ОС «магістр» спеціальності 053 «Психологія»,
6 курс, РДГУ***Науковий керівник: к. психол. н., доцент Піонтковська Д. В.*

Постановка проблеми. Будь-який соціум характеризується наявністю в ньому певної ієрархії, структури. Проблема гендерних особливостей лідерства зумовлена існуючим протиріччям між наявними уявленнями про моделі лідерської поведінки чоловіків та жінок та існуючими запитамі щодо поведінки лідерів-жінок та лідерів-чоловіків. У юнацькому віці особистість визначається зі своїми життєвими цілями, переконаннями та інтересами, йде до завершення формування «Я-концепції». Тому вивчення гендерних особливостей мотивації до лідерства у студентів, як соціально активної молоді, сприятиме глибшому розумінню умов розвитку їх лідерського потенціалу та світогляду загалом.

Мета статті. Розгляд основних теоретичних підходів, що розкривають особливості мотивації до лідерства у представників обох статей, мотиви їх поведінки та вплив соціальних стереотипів на розвиток лідерських якостей у контексті гендерних аспектів лідерства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Теорії лідерства є провідними науковими теоріями, які займаються поясненням феномена лідерства, його появи і подальшого розвитку.

Стать, як значна складова у вивченні феномену лідерства, почала вивчатися лише з початку ХХ століття. Перші дослідження в області гендерних аспектів лідерства були проведені в США. Активно гендерна психологія лідерства, як науковий напрям, почала розвиватися з 70-х років ХХ ст. Її розвиток відбувався під впливом феміністичної психології на перехресті соціальної психології, психології статевих відмінностей, психології жінки, соціальної психології взаємовідносин між статями [2] (Дж. Роузнер, Е. Іглі, Ш. Бьорн, Я. Джорстед). У сучасних російських та українських соціальнопсихологічних дослідженнях ці питання розроблялися А. Чіріковою, О. Здравомисловою, Т. Бендас, О. Кочарян.

Напрямки досліджень в області гендерних аспектів лідерства можна розділити на три області [1]:

1. Гендерний фактор вважається головним. Сюди належать наступні концепції: концепція гендерного потку Б. Гутек; теорія гендерного відбору лідерів, розроблена Дж. Боуменом та С. Суттон; концепція токенизму Р. Кентер.

2. Перевага надається лідерським якостям: ситуаційно-посадовий підхід (Р. Хауз, Дж. Хант); статусна теорія, розроблена Дж. Бергером; Імовірнісна модель лідерства, запропонована Ф. Фідлером та К. Шнейером.

3. Обидва аспекти розглядаються, як рівноправні. Концепції цього типу: соціально-рольова теорія гендерних відмінностей лідерів Е. Іглі; концепція «гендерного менеджменту». Значна кількість досліджень цього напрямку присвячена вивченню впливу стереотипів у сприйнятті ролі лідерів як чоловічої, так і жіночої статі [5].

Мотивація до лідерства – це складне та динамічне утворення у структурі особистості, що включає потреби (мотиви) лідерства. Їх наявність забезпечує досить стале прагнення посідати лідерські позиції та демонструвати лідерську поведінку [3].

В науковій літературі залишаються мало дослідженими гендерні особливості та структурні компоненти мотивації до лідерства у студентської молоді.

Т. Бендас своїй праці «Психологія лідерства» виділяє основні складові мотивації до лідерства у студентської молоді. До них належать: індивідуальні потреби та мотиви (показником є мотиви лідерства); спрямованість особистості (показником є види спрямованості); поведінка особистості (показником є стилі лідерства) [2].

Тобто через спрямованість особистості (на взаємодію, на результат, на себе) потреби та мотиви лідерства (афіліації, досягнення, влади, контролю, ризику) визначають і формують той чи інший стиль лідерства (ліберальний, демократичний, авторитарний) [4].

Значну роль у формуванні майбутнього лідера займає сімейне виховання, де у батьків-лідерів ростуть діти з лідерськими якостями. Тобто, можна припустити що лідерські якості є певною мірою спадковими, а рівень їх розвитку залежить від того, які моделі поведінки батьків діти спостерігають в сім'ї, та від наслідування цих моделей ними в майбутньому.

Висновки. Проаналізувавши існуючі підходи до дослідження гендерного аспекту лідерства (ті, в яких гендерний фактор вважається головним, ті, в яких перевага надається лідерським якостям, теорії, в яких обидва аспекти розглядаються як рівноправні), слід зазначити наступне: результати емпіричних досліджень, незважаючи на їх величезну кількість, досить суперечливі, не мають загальної структури, що створює запит на розробку відповідного концепту. Причому, гендерна нерівність у лідерстві пояснюється в основному наявністю гендерних та культурних стереотипів, і тому від жінки-лідера вимагають більшої компетентності, у порівнянні з лідером-чоловіком; у групах, де домінують жінки, перевага надається чоловікам (іноді тільки за статевою ознакою); у «маскулінному суспільстві» жінка з маскулінними рисами може стати приреченою на внутрішній конфлікт, що робить її діяльність менш ефективною; прагнення до лідерства у жінки може розцінюватись, як додання власної «неповноцінності»; оскільки статус чоловіків у загальному у суспільстві вищий, первинне сприйняття чоловіка-лідера буде вищим.

Таким чином, мотивація до лідерства у студентської молоді – це складне утворення у структурі особистості, що включає багато потреб-компонентів, зокрема, потреби у владі, досягненні, афіліації, контролі, ризику, наявність яких забезпечує стійке прагнення займати лідерські позиції та демонструвати лідерську поведінку. Ці потреби найчастіше актуалізуються в юнацькому віці.

На основі теоретичного аналізу ми визначили, що мотивація до лідерства у студентів має внутрішній (індивідуальні потреби та мотиви лідерства, спрямованість особистості) та зовнішній компоненти (поведінка особистості).

Список використаної літератури

1. Бендас Т. В. Гендерные исследования лидерства. *Вопросы психологии*, 2000. т 1. С. 87- 95.
2. Бендас Т. В. Психология лидерства: Учебное пособие. СПб. : Питер, 2009. 448 с.:
3. Вержибок Г. В. Лидерство в социальном и образовательном пространстве: учеб.-метод. пособие. Минск : РИВШ, 2012. 362 с.
4. Ляхович Т. Р. Гендерні особливості мотивації до лідерства у студентської молоді: теоретичний аспект. URL: <http://conferences.neasmo.org.ua/uk/art/4913>.
5. Appelbaum S. Gender and leadership? Leadership and gender? A journey through the landscape of theories. *Leadership & Organization Development Journal*. 2003. p. 43-51.

УДК 159.922.73 : 159.952] : 376 – 056.264

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ УВАГИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ Кравчук У. здобувач ОС «магістр» спеціальності 016 «Спеціальна освіта. Логопедія», 6 курс, РДГУ

Науковий керівник: канд.психол.наук, доцент Созонюк О. С.

Постановка проблеми. Останнім часом серед психологів, педагогів і батьків спостерігається інтерес до вивчення пізнавальної діяльності у дітей. Розвиток уваги, пам'яті, мислення є важливою частиною загального психічного розвитку дитини дошкільного віку.

Мета статті – обґрунтувати ефективність системи роботи з розвитку уваги дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.

Виклад основного матеріалу. Увага дитини з мовленнєвими порушеннями має специфічні особливості. Вихователям, логопеду, психологу, які працюють з дітьми з мовленнєвими порушеннями, необхідно будувати свою роботу на основі взаємодії,

З М І С Т

Алексюк М. Молодіжний сленг – соціально-психологічна проблема чи спосіб самовираження сучасної молоді.....	3
Апостол М. Ставлення людини до процесу старіння.....	5
Бабич Л. Вікові особливості морального розвитку особистості у молодшому шкільному віці	7
Будько Н. Представлення родителів о вихованні дошкільників.....	9
Бурдина О. Проявление прокрастинации у студенческой молодежи.....	11
Вейна К. Загальний недорозвиток мовлення як психолого-педагогічна проблема.....	13
Войчук Т. Зміст корекційної роботи логопеда з дітьми з ринолалією.....	14
Ганусевич В. Проблемы влияния электронных сми на личность человека.....	16
Гордійчук Т. Соціальні мережі як детермінанта особистісного розвитку підлітків.....	17
Гордійчук І. Профілактика відхилень у поведінці молодших школярів у позаурочний час...	19
Грабовська С. До проблеми виховання безпечної поведінки дітей дошкільного віку.....	20
Гребеневич О. Формування в першокласників навичок читання й письма в умовах компетентнісної освіти.....	22
Гребіневич М. Роль ціннісних орієнтацій у формуванні професійного самовизначення у старших школярів.....	24
Гузей А. Вплив маніпулятивних дій на міжособистісне спілкування.....	26
Гузей А. Психологічний булінг в шкільному колективі: критерії та напрями прояву та напрями профілактики.....	28
Даниленко С. Генезис и трансформация змеиноного образа в белорусско-литовской мифологии.....	30
Демчук Д. Формування навичок безпечної поведінки дошкільників як теоретична проблема.....	32
Дем'янюк В. Роль емоційного інтелекту у професійній діяльності психолога.....	33
Дмитришина А. Особливість впливу стосунків з батьками на формування самооцінки дитини молодшого шкільного віку.....	35
Дрогомирецька О. Формування адаптивних здібностей молодших школярів з мовленнєвими порушеннями.....	37
Заговора Л. Мотивація як один з основних факторів у вивченні іноземної мови.....	38
Заговора Л. Вплив мотивації на ставлення підлітків до вивчення іноземної мови.....	40
Єфімова М. Розробка системи психологічних заходів щодо профілактики агресивної поведінки підлітків.....	41
Іслямова А. Розвиток слухової уваги і пам'яті у дітей дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення.....	44
Кардаш Є. Особливості практичної роботи, спрямованої на розвиток мовленнєвої здатності дитини з РСА.....	45
Касянчук М. Вплив булінгу на формування Я-концепції підлітків.....	47
Качуровська Д. Рівні особистісної готовності до професійної діяльності майбутніх психологів.....	49
Киричик Е. Проявление эмоций у девочек и мальчиков подросткового возраста.....	52
Климчук І. Причини емоційного вигорання під час пандемії у студентів.....	55
Кобець Д. Теоретичний аналіз проблеми мотивації молодших школярів.....	56
Ковальчук І. Теоретичні основи розвитку пізнавальної діяльності дітей шостого року життя із загальним недорозвитком мовлення.....	57
Ковальчук М. Казка та її роль у вихованні дитини.....	58
Козенюк М. Готовність до вибору професії як специфічне психологічне утворення особистості старшокласника.....	61
Командік О. Психологічні детермінанти розвитку лідерських якостей у молодших школярів.....	63
Конончук А. Особливості девіантної поведінки підлітків.....	65

Конончук К. Реалізація педагогічних умов формування навичок навчальної діяльності у дітей старшого дошкільного віку в ЗДО.....	66
Копель Ю. Діагносіка інтелектуального потенціалу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивно-ресурсних центрах.....	69
Корольова О. До проблеми впровадження проектної технології в роботу закладу дошкільної освіти.....	70
Костінська М. Гендерні особливості мотивації до лідерства у студенської молоді.....	71
Кравчук У. Психолого-педагогічні основи розвитку уваги дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.....	74
Крушельницька Н. Особливості взаємодії малокомплектного ЗДО з сім'єю в умовах протиепідемічного карантину.....	76
Лабатій М. Використання дидактичних ігор і вправ з елементами розв'язання винахідницьких задач у процесі образотворчої діяльності дошкільників.....	78
Левчук М. Вплив структури сімейних відносин на взаємини старших дошкільників з ровесниками.....	81
Мельник Н. Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку засобами комп'ютерних ігор.....	82
Мельник Ю. Дидактичні комп'ютерні ігри як засіб розвитку старших дошкільників: використання в практиці закладу дошкільної освіти.....	84
Мельничук Ю. Гендерне виховання як завдання дошкільної освіти.....	87
Менік Н. Дослідження питання виникнення тривожності у дітей старшого дошкільного віку.....	89
Микитюк В. теоретичний аналіз проблеми професійного самовизначення старшокласників..	90
Миронець Л. Виховання гуманних почуттів у дітей.....	92
Михайлова Т. Психологічні особливості поведінки підлітків у конфліктних ситуаціях.....	95
Михалюк М. Конвергенція сімейної та професійної мотивації у працюючої жінки.....	97
Мовчко О. Вплив пандемічної реальності на виникнення депресії в юнацькому віці.....	101
Одейчук І. Дослідження соціально-психологічних закономірностей формування стресостійкості у студентської молоді.....	103
Осадча І. Стиль батьківського виховання як детермінанта виникнення страхів у дошкільників з особливими освітніми потребами.....	104
Павлова Р. Вплив інтернету на психіку підлітка.....	107
Паршина Я. Побудова міжособистісних взаємин як завдання розвитку у період дорослості.....	108
Рабович І. Прояви девіантної поведінки у підлітковому віці та їх корекція.....	110
Романович І. Технології попередження суїцидальних тенденцій серед старших школярів.....	112
Серко в. Виховні можливості народних прислів'їв як засобів формування моральних норм поведінки дитини.....	114
Синяк О. Художні тексти в пізнавальному розвитку дошкільника.....	117
Сосонюк О. Психологічний аналіз фрустрації та її особливостей.....	119
Тищук К. Розвиток комунікабельності молодших школярів в умовах інклюзивного навчання.....	121
Урус К. Роль пізнавальної активності у становленні особистості молодшого школяра.....	123
Федорук І. Психологічні детермінанти формування самооцінки у підлітковому віці.....	125
Хомич М. Використання інтерактивних методів на уроках з технологічної освітньої галузі у початкових класах.....	127
Черуха А. Психологічні складові захисту від маніпуляцій.....	129
Шальнова О. Психологічний аналіз ставлення до цивільного шлюбу на етапі ранньої зрілості.....	130
Шепельчук і. Проблема адаптації першокласників до навчальної діяльності.....	135